

Sana evre hakkında bir sır vereyim mi?



Bu yayın ilk olarak Avrupa Toplulukları Resmi Yayınlar Ofisi tarafından İngilizce olarak basılmıştır (2003).

"Sana Çevre Hakkında Bir Sır Vereyim mi?"
"Let Me Tell You a Secret About The Environment"

Basım hakkı: Avrupa Toplulukları, 2003

Metin: Benoit Coppée
Resim: Nicolas Viot

Türkçe Çeviri: Basım hakkı Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), 2007.

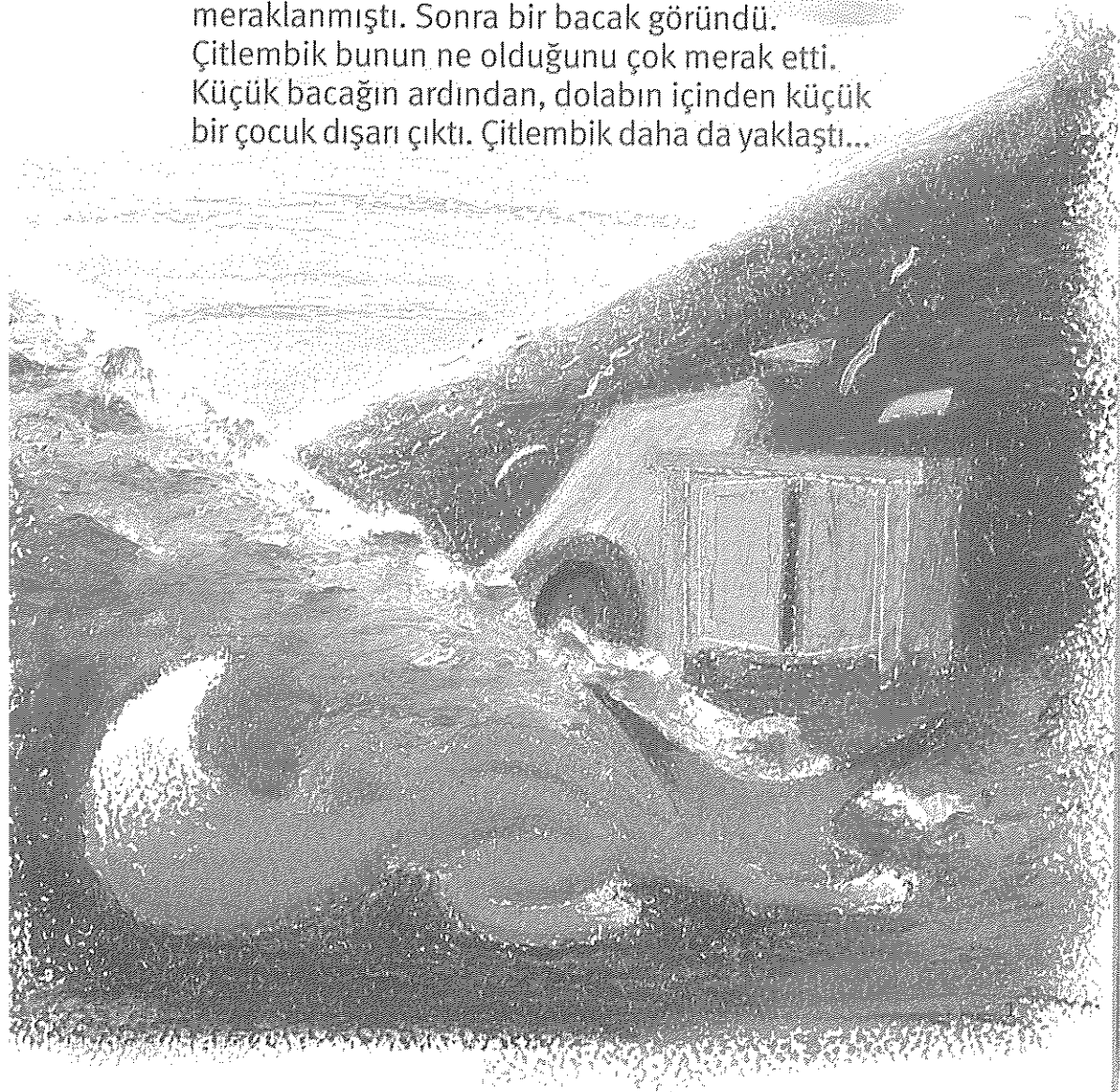
Çeviri sorumluluğu tamamıyla Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'ne (TÜSİAD) aittir.

HAZİRAN 2007
Yayın No. TÜSİAD/T-2007-06-436

ISBN 978-9944-405-11-9

Güneş şehir çöplüğü üzerinden doğmaktaydı. Ansızın cılız bir ses duyuldu. Tilki Çitlembik neler olduğunu anlamak için kulaklarını dikti. Ne olabilirdi ki bu ses? Bir kuş mu? Hayır. Sonra ses tekrar duyuldu. Sanki ses, çok yakında duran çöpe atılmış bir dolaptan geliyordu.

Çitlembik yavaşça sesin geldiği yere doğru yaklaştı. Dolap kapısı yavaşça aralandı. Önce küçük bir ayak görüldü. Çitlembik çok meraklanmıştı. Sonra bir bacak görüldü. Çitlembik bunun ne olduğunu çok merak etti. Küçük bacağın ardından, dolabın içinden küçük bir çocuk dışarı çıktı. Çitlembik daha da yaklaştı...



“Benim...Benim adım Ali ” dedi küçük çocuk.

“Ben...Ben bu dolaba saklanmışım.
Şimdi...Neredeyim ben?”

“Şehir çöplüğündesin” dedi tilki Çitlembik.

“Çöplük mü?” dedi Ali şaşkınlıkla etrafına bakınarak. “Olamaz, annem çok merak edecek! Evime nasıl döneceğim?”

Çitlembik'in sevgi dolu gözleri “ben sana yardım ederim” der gibiydi.



Çitlembik kocaman kahverengi gözleriyle çocuğa gülümsedi.

– Yetişkin insanlar bazen çok garip oluyorlar, değil mi? Aslında güzel bir dolap. Anneler onu neden attı acaba?

– Annem bunun çok eski olduğunu söyledi, babam da yeni bir tane aldı. Ben de son bir kez çok sevdiğim dolabın içine girip uyumak istedim. Ve sonra kendimi burada buldum!

Çitlembik patisiyle gri sis tabakasıyla kaplı şehri işaret etti.

“Korkuyorum” dedi Çitlembik. “İnsanlar gereksiz yere bir sürü şey üretiyorlar. Şehrin üzerinde gördüğün bu gri sis tabakası fabrikalardan geliyor. Bu fabrikada üretilen bir sürü şey daha sonra gereksiz bulunup hemen çöpe atılıyor...”

Çitlembik'in gözleri dolmuştu. Üzülerek Ali'ye sarıldı. Ali tilkinin kalp atışlarını hissedebiliyordu.

– Bak Ali. Bence şehir yakında nefes alamaz hale gelecek. Şu nehir suyunun kokusuna bak. İyyy. Sanki yüzlerce kokmuş balık varmış gibi kokuyor. Kır çiçeklerinin o güzel kokularına ne oldu? Kötü şeyler olmasından korkuyorum Ali!

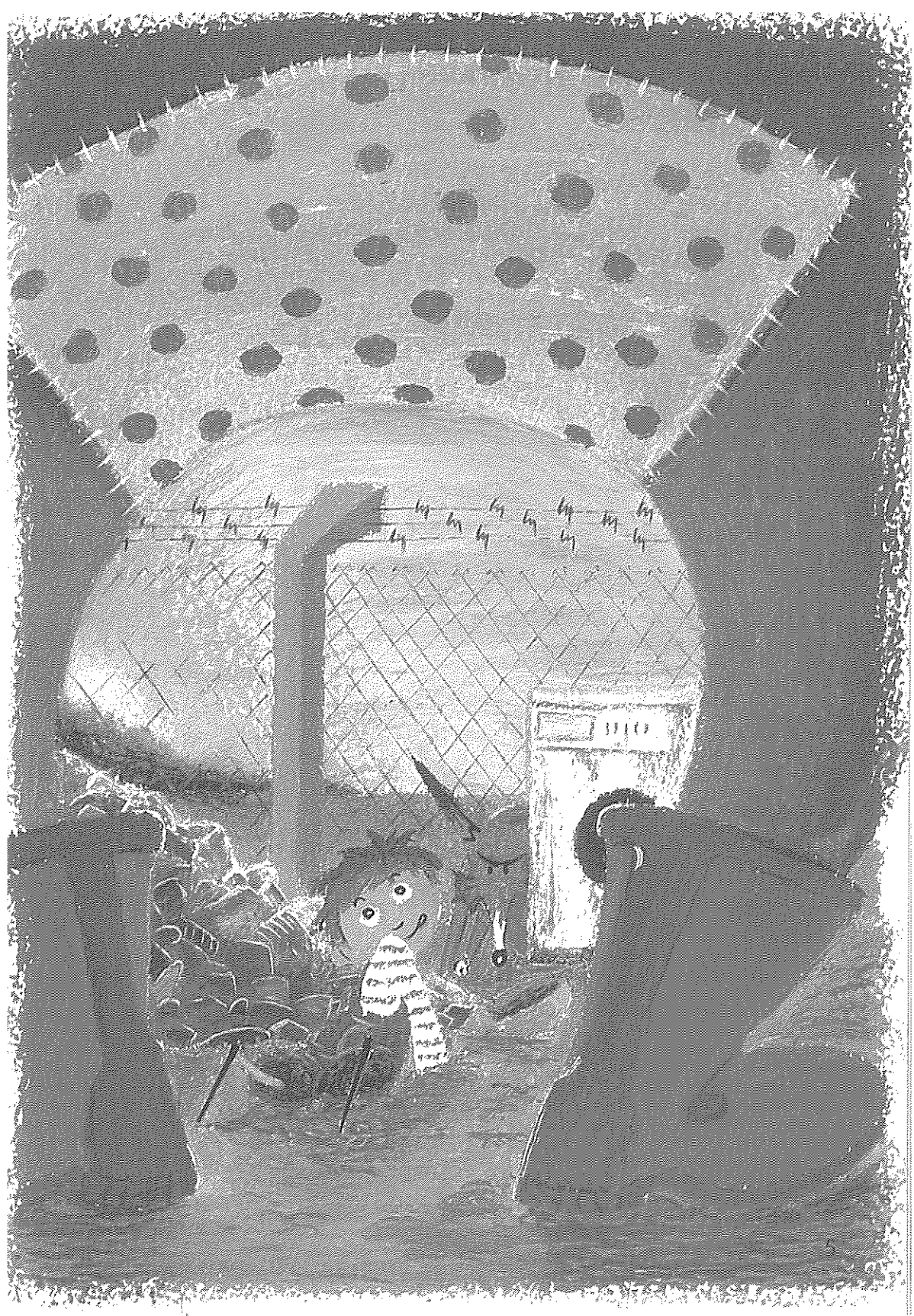
Tilkilerin duyuları çok kuvvetlidir. Daha da önemlisi hissettikleri her zaman doğru çıkar.

Çitlembik ayağa kalktı “Haydi gel. Anneni bulalım” dedi.

Çöplüğün etrafı yüksek tel çitle çevriliydi. Çöplükten çıkmak için çitteki küçük delikten emekleyerek geçmek gerekiyordu. Çitlembik çitteki ufak deliğe doğru ilerlerken aniden bir tehlike sezdi; ayağa kalktı.

“Dikkat!” diye bağırdı; fakat çok geç kalmıştı. Çöplüğün bekçisi tam karşısındaydı. Çitlembik koşup eski bir çamaşır makinesinin arkasına saklandı. Ali tökezledi. Sonra iki güçlü el kollarından yakalayarak onu havaya kaldırdı.

“Burada ne yapıyorsun? Seni küçük yaramaz! Tabelayı görmedin mi? GİRMEK TEHLİKELİ VE YASAKTIR” dedi adam. Suratı öfkeden kıpkırmızıydı.



“Burada ne yapıyorsun dedim sana” diye bağırdı bekçi.

“Şey...Çöple beraber beni buraya atmışlar! Annemi bulmam lazım. Beni çok merak etmiştir.”dedi Ali.

Bekçi Ali'yi yere bıraktı. Eski çamaşır makinesinin üzerine oturdu. İfadesi değişmişti. Artık kızgın değil üzgün görünüyordu. Onu rahatsız eden bir şey vardı. Bekçi etrafına üzgün gözlerle baktı.

“Demek artık çocukları da çöpe atıyorlar?” dedi endişeyle.

“Hayır, hayır. Kazayla oldu!” dedi Ali. “Ben dolabın içinde uyuya kalmışım. Gerçekten!

– Sana inanıyorum ufaklık. Boşver...

Çitlembik saklandığı yerden çıktı.

– Bekçiye, “Üzgün görünüyorsunuz, ne oldu?” diye sordu.

Bekçi bir an için derin düşüncelere daldı. Söyleyeceği şey çok önemliydi. Üstelik bütün insanları ilgilendiriyordu.

– Size çok önemli bir sır vereceğim. Aslında bize anlatılan sırları kimseye söylememeliyiz. Ama, bütün dünyayı ilgilendiren bu sır çok önemli olduğu için bunu herkese söylemenizi istiyorum. Herkese! Söz veriyor musunuz?

Ali ve Çitlembik bu sırrı herkese
anlatacaklarına söz verdiler. Adam derin bir nefes
alarak söze başladı...

— Eğer insanlar çöpe ne attıklarına dikkat
etmezlerse su, hava ve toprak o kadar
kirlenecek ki yaşamamız imkansız hale
gelecek!

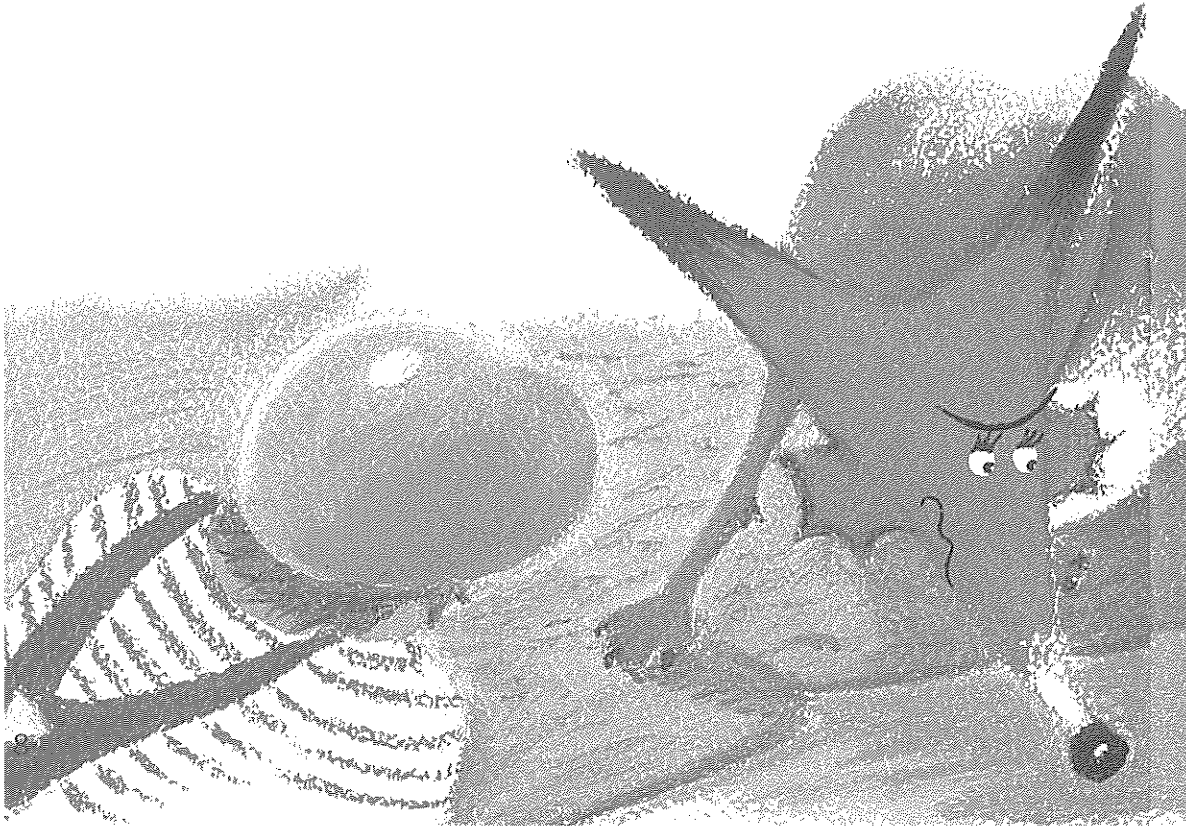


“Bu doğru olamaz!” dedi Ali.

– Evet doğru küçük dostum. İnsanlar her şeyi çöpe atıyorlar. Her türlü hurda, makineler, ilaç şişeleri, boya kutuları, aklınıza gelebilecek her şey! Çöpleri ve eski eşyaları atıyorlar; ama nasıl attıklarına dikkat etmiyorlar. Bu çöplerin içinde yüzlerce zehirli madde var. Bu maddeler dünyamızı zehirliyor. Bu zehirler ürünlerin yetiştiği toprağımıza, soluduğumuz havaya, içtiğimiz suya karışıyor. Bu yaptığımız...

O korkunç sözü söylememek için durdu adam.

“Yani yavaş yavaş kendimizi öldürdüğümüzü mü söylemeye çalışıyorsunuz?” diye sordu Ali.



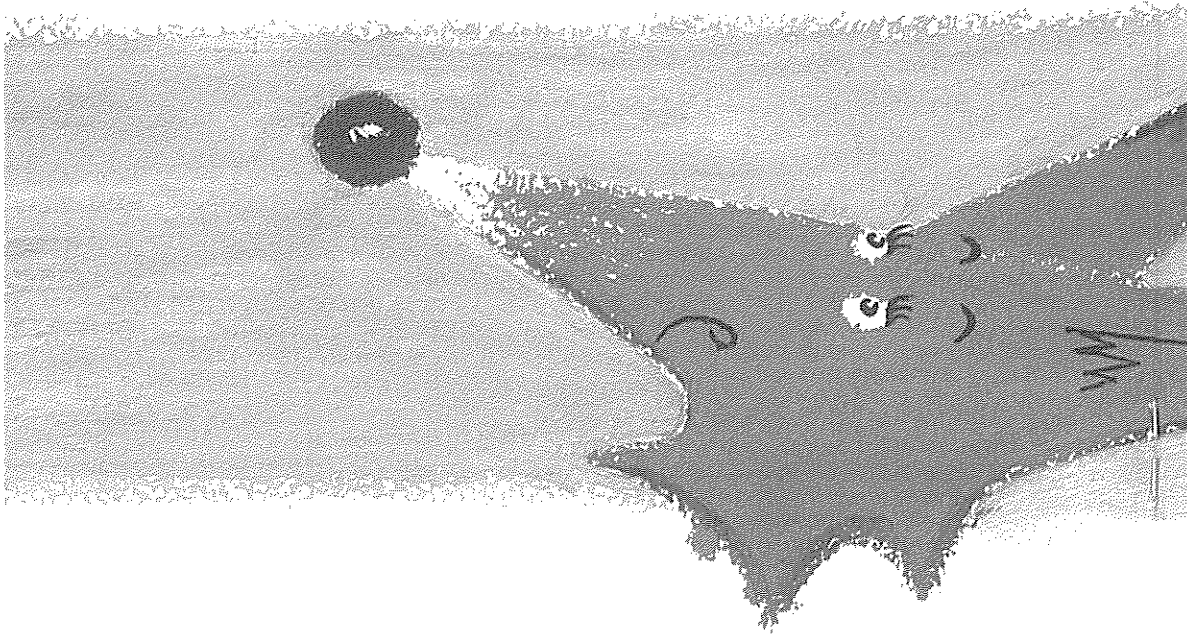
Bekçi başını salladı. “Eğer bir şeyler yapmazsak korkarım ki... Ama henüz çok geç değil. HEPİMİZ bir şeyler yapmalıyız!”

Bir süre kimse konuşmadı. Çitlembik kulaklarına inanamıyordu. Ali suratını asmış oturuyordu. Bekçi sözlerine devam etti:

– Kendi sağlığımız için gezegenimizin de sağlıklı olması lazım. Dünya hastalanırsa biz de hastalanırız!

“Doğru!” dedi Ali. “Ama...keşke annem de bunu bilseydi.”





Bekçi gökyüzüne baktı. Elleri titriyordu.

– Size söylemek istediğim bir sır daha var. Çok önemli, çok gizli bir sır. Yukarıda, gökyüzünde çok korkunç şeyler oluyor. Neler olduğunu göremiyoruz. Onlara dokunamıyoruz ve de koklayamıyoruz. Ama yukarıda birşeyler olduğunu biliyoruz. Ürkütücü şeyler...

“Ne gibi?” diye sordu Ali ve Çitlembik merakla.



– Üzerimizde, dünyamızı çevreleyen bir gaz tabakası var çocuklar. Bu gaz tabakası bizi koruyor. Güneşin yararlı ışığını bize ulaştıran ve zararlı ışının bize gelmesini engelleyen bir şey bu. Bu zararlı ışınlar bizi çok hasta edebilir. Ama sorun şu ki, biz dünyamızı çevreleyen bu gaz tabakasına zarar verecek bir çok ürün kullanıyoruz. Bu gaz tabakasının durumu hiç de iç açıcı değil. Üzerinde bir delik oluştu!

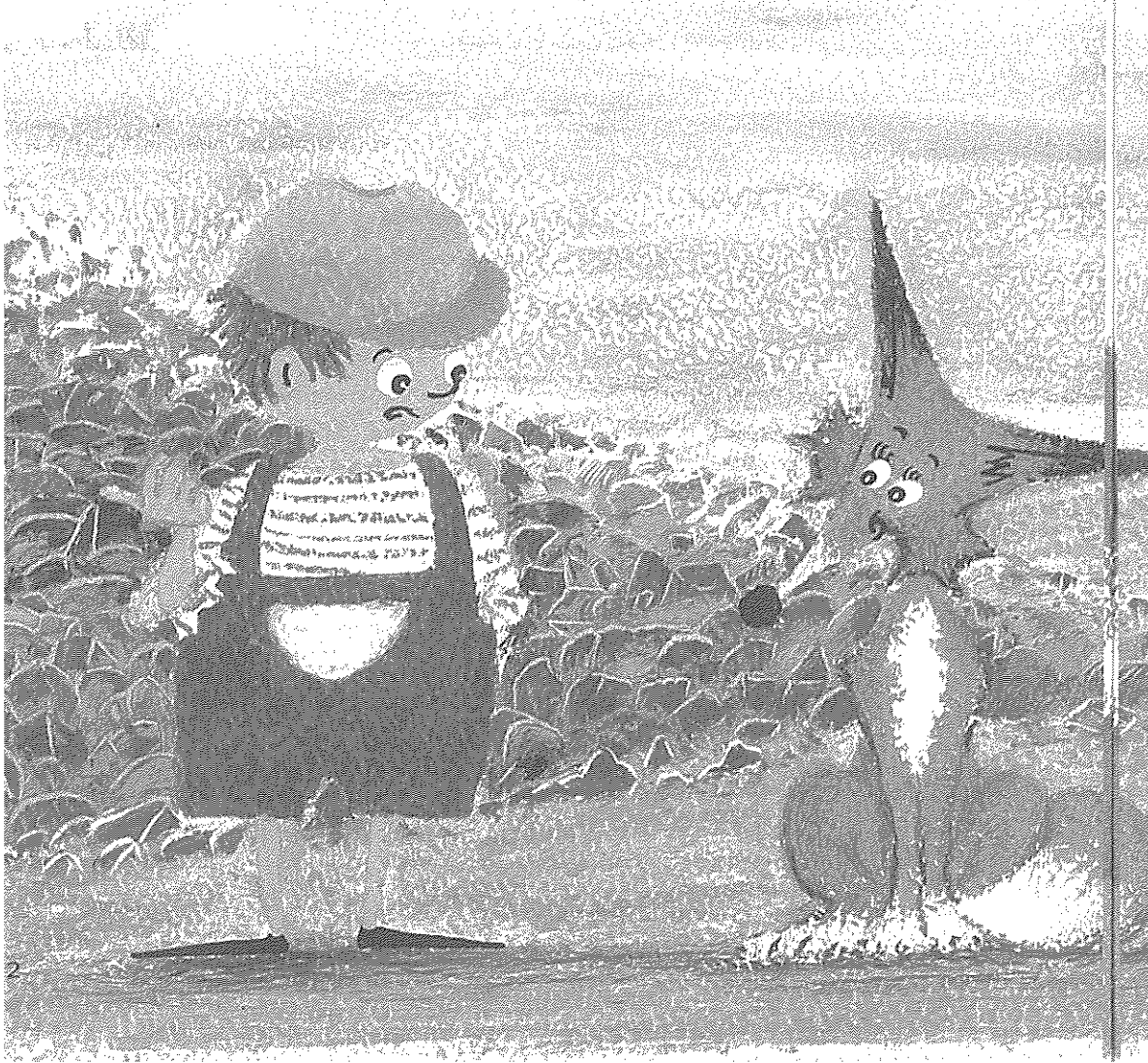
“Delik mi?” diye sordu Ali endişeyle.

– Evet. Bir şeyler yapmazsak bu delik daha da büyüyecek ve ozon tabakası zararlı ışınları engelleyemez hale gelecek!

Çitlembik suratını buruřturdu. Ali ise bulutlara bakarak derin dűřűncelere daldı. Birdenbire “Tamam! Ben eve, anneme gidiyorum!” dedi.

“Bekle” dedi bekçi. “Sana söyleyecek bir sırrım daha var.”

“Hayır, hayır. Bu kadar yeter” diye bağırdı Çitlembik. “Senin bu sırların bizi çok korkutuyor! Biz güzel şeyler duymak istiyoruz. Çiçekler, kuşlar... Bunlar gibi güzel şeyler.”



Bekçi ayağa kalktı. Ellerine baktı. Sonra Ali'ye baktı, sonra da Çitlembik'e döndü “Çok kötü...Ciddi sırları öğrenmek için yeterince büyümüş olduğunuzu düşünmüştüm” dedi. “Demek ki yanılmışım. Özür dilerim çocuklar. Neyse...”

Bir taş alarak ilerideki küçük göle fırlattı. Taş etrafına su sıçratarak suya gömüldü. Çitlembik, Ali'ye bakarak kısık sesle “Bence son sırrı da duysak iyi olur!” dedi.

“Peki, tamam” dedi Ali. “Tamam, son sırrı da dinleyeceğiz, çünkü her şeyi bilmek istiyorum. Her şeyi... Ama lütfen çabuk!”



Bekçi elini Ali'nin omzuna koydu. "Bu son sırrı duymak için cesur olman gerekiyor" dedi.

"Ama ben zaten cesurum!" diye bağırdı Ali.

"Ben de!" diye ekledi Çitlembik.

"İkiniz de yeterince büyümüşsünüz" diyerek gülümsedi bekçi.

– İşte üçüncü sır. Havayı çok fazla kirletiyoruz. Bu kirlilik bir çeşit sera gibi dünyanın etrafını sarıyor. Böylece yeryüzündeki sıcak hava dışarı çıkamıyor ve dünya gitgide ısınıyor.



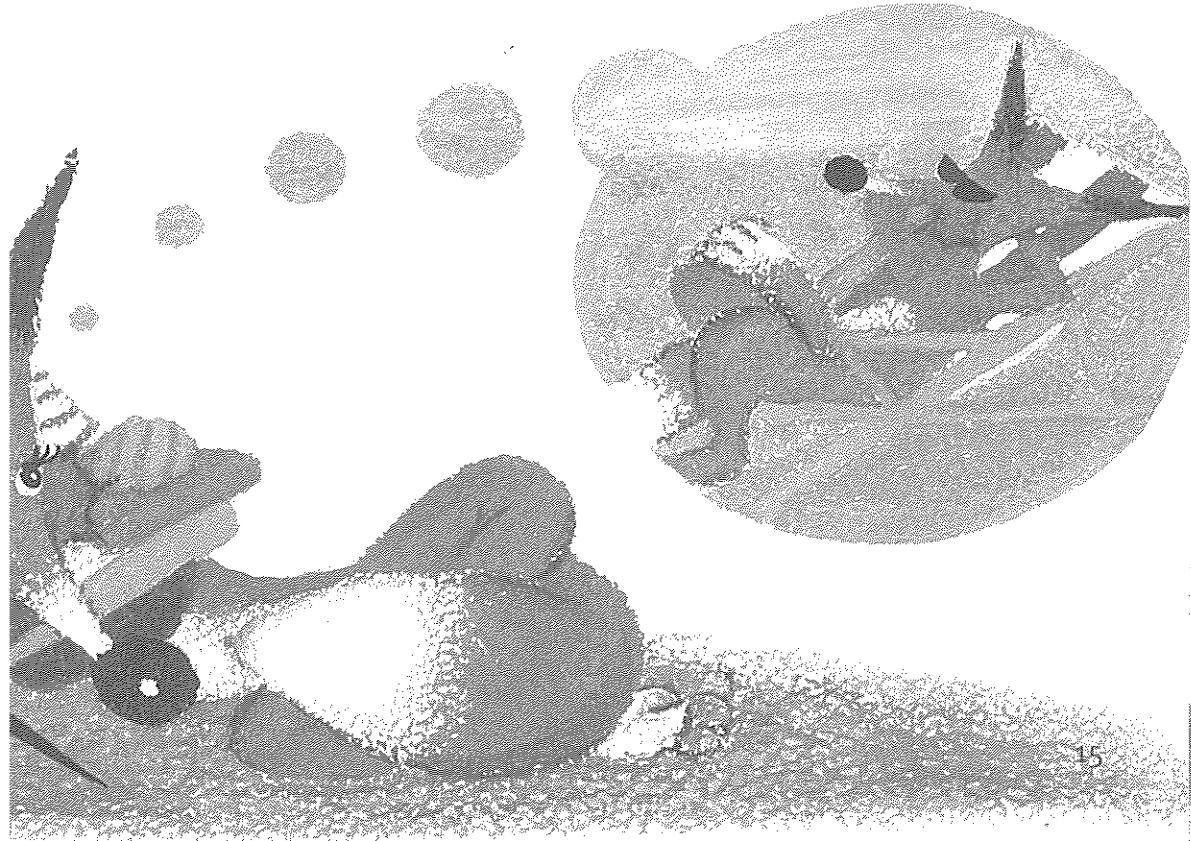
“Aaa o zaman hiç üşümeyeceğiz” dedi Çitlembik mutlulukla.

“Evet belki de” dedi bekçi. “Ama bu korkunç fırtınalara da yol açacak. Ayrıca kutupları da düşünün. Sıcaktan buzullar ve karlar erimeye başlayabilir. Eriyen karlar sonucunda denizler ve göllerdeki su seviyesi yükselir. Bazı ülkeler sular altında kalabilir. Anlıyacağınız, bu iş çok ciddi!”

“O zaman bu kirli tabakayı ortadan kaldırmalı ve sıcaklığı dışarı bırakmalıyız!” dedi Ali.

“Haklısın” dedi bekçi.

“Ama bu imkansız” diye bağırdı Çitlembik. “İnsanların araba kullanmaktan vazgeçmelerini isteyemeyiz. Ayrıca bütün o fabrikalara da ihtiyaçları var!”



“Hayır” diye cevapladı Ali. “Ben aynı fikirde değilim. Bir yolu olmalı. Fabrikaları çalıştırmak için başka yollar bulmalıyız. Ben büyüyünce bir sürü yenilik icat edeceğim. Petrolsüz çalışan bir araba motoru mesela... Doğal gaz olmadan ısıtılan bir ev de olabilir. Bundan sonra da okula bisikletle gideceğim.”

VIINNNN!!! Korkunç bir gürültü Ali’nin sesini bastırdı. Çöplüğe son hızla giren bir araba çıkarttığı toz bulutu içinde durdu.



Toz bulutunun içinden gözleri panik dolu iki kişi çıktı ve bağırmaya başladı:

– Ali? Ali! Neredesin? Bak annen burada canım. Ali!

– Ali. Biziz yavrum. Baba geldi!

– ANNE! BABA! Buradayım!

Ali annesinin kollarına koştu. Babası mutluluktan konuşamıyordu.

– Anne, baba. Sizi arkadaşlarımla tanıştırayım.

– Arkadaşlarıyla mı?

– Evet. Çitlembik ve bekçi. Benimle ilgilendiler. Oradalar işte!

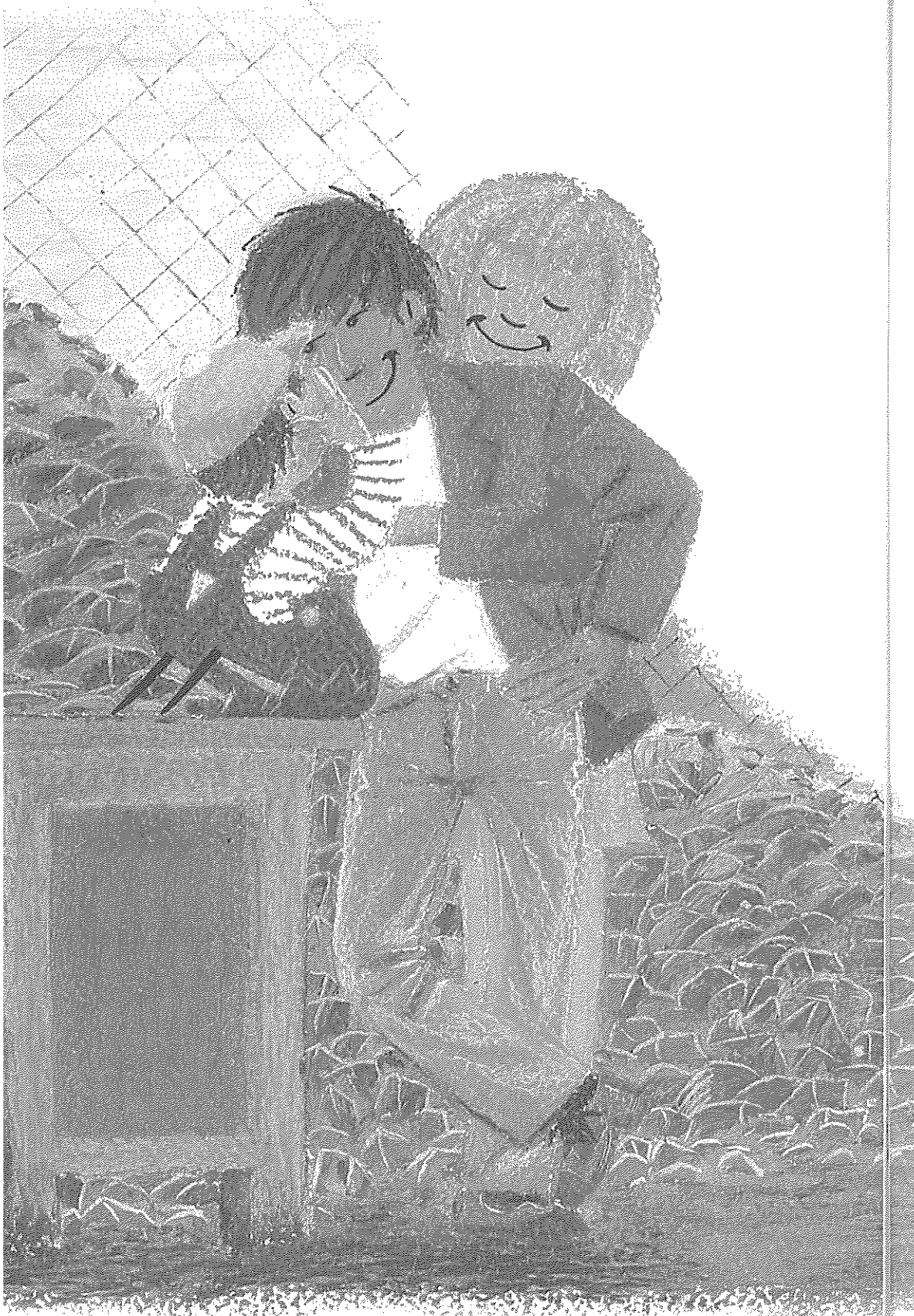
Ali arkasını döndü ama Çitlembik ve bekçi görünürde yoktu.

“Ama buradaydılar!” dedi Ali “Çitlembik ile ben.. Biz....”

– Çitlembik mi?

– Evet. Tilki Çitlembik . Ve çöplük bekçisi adam. Nereye gitmiş olabilirler?





“Burada kimse yok ki” dedi Ali'nin babası.

“Hadi eve gidelim” dedi annesi.

Ali kollarını babasının boynuna dolayarak kulağına bir şeyler fısıldadı. Babası gülümseyerek “tamam” dedi.

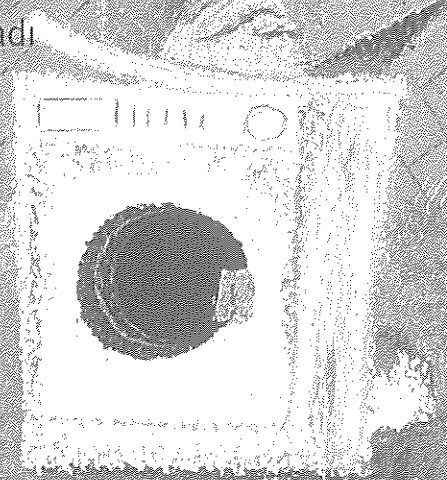
Birkaç dakika sonra şehre doğru yola koyulmuşlardı. Arabanın üstünde de Ali'nin çok sevdiği dolap bağlıydı!

Bu arada bir çöp yığınının üzerine çıkmış onları izleyen Çitlembik üzgündü. Arkadaşı gitmişti.

Yaşlı bekçi de üzgündü.

– Haydi neşelen biraz Çitlembik. Ali gitmek zorundaydı. Artık onun önemli bir görevi var, biliyorsun.

“Evet, çok önemli bir görev” diye fısıldadı Çitlembik.



Çöp yığını gitgide gözden kaybolurken Ali arabanın camından başını uzatıp gökyüzüne baktı.

– Anne, baba. Size üç sır vereyim mi?

– Üç sır mı? Ver tabii Ali. Seni dinliyoruz...





TÜRK SANAYİCİLERİ VE
İŞADAMLARI DERNEĞİ

Meşrutiyet Caddesi, No. 46 34420 Tepebaşı/İstanbul
Telefon: (0212) 249 07 23 • Telefax: (0212) 249 13 50